మహాభారతం

అరణ్య పర్వము.

చతుర్ధాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము)

పాండవులలో మధ్యముడు అర్జునుడు. అర్జునుని కుమారుడు అభిమన్యుడు. అభిమన్యుని కుమారుడు పరీక్షిత్తు మహారాజు. ఆ పరీక్షిత్తు మహారాజు కుమారుడే జనమేజయుడు.

జనమేజయుడు సర్పయాగం చేసాడు. ఆ సమయంలో వేదవ్యాసుని శిష్యుడైన వైశంపాయనుడు, మహా భారత కథను జనమేజయ మహారాజుకు వినిపించాడు. ఆ సమయంలో, రోమ హర్షుణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) ఆ మహా భారత కథను శ్రవణం

చేసాడు. తను విన్న మహా భారత కథను, శౌనక మహర్షి సత్రయాగం చేసిన సందర్భంలో, శౌనకాదిమహా మునులకు చెప్పాడు.

ఆ ప్రకారంగా, మహా భారత కథను, నైమిశారణ్యంలో, శౌనక మహర్షి ఆశ్రమంలో, రోమహర్షుణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) అనే పౌరాణి కుడు, శౌనకాది మహా మునులకు ఇలా చెప్పసాగాడు.

శరత్కాలంలో దక్షిణ దిశగా అగస్త్య నక్షత్రం కనిపించింది. ఆ శరదృతువులో పాండవులు సరస్వతీ నదిలో స్నానాలు చేస్తూ కొన్నాళ్లు గడిపారు.

తరువాత వారు కామ్యక వనం చేరుకున్నారు. పాండవులు కామ్యకవనంలో ఉండగా శ్రీకృష్ణుడు సత్యభామతో సహా వారిని చూడటానికి వచ్చాడు. ఆ సమయంలోనే చిరంజీవి అయిన మార్కండేయ మహర్షి కూడా వారిని చూడటానికి వస్తున్నట్టు వర్తమానం వచ్చింది. ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణుని సాదరంతో ఆహ్వానించి అర్ఘ్యపాద్యాదులతో సత్కరించాడు.

శ్రీ కృష్ణుడు ధర్మజుని చూచి " ధర్మరాజా! కౌరవులు నిన్ను, నీ సోదరులను, భార్యను ఎన్నో బాధలకు గురిచేసారు. కాని ధర్మం నీ పక్షాన ఉన్నది మీకు విజయం తథ్యం. అంధక, వృష్ణి, భోజ, కుకుర మొదలగు భూపతులు అందరూ నీకు అండగా ఉన్నారు. ఈ సామ్రాజ్యలక్ష్మికి నీవే నాధుడవు. చింతింపకుము." అని అనునయ వాక్యాలు పలికాడు.

దానికి ధర్మరాజు "దేవా! చాలా మటుకు అరణ్యావాసం పూర్తి అయింది. ఇంకా కొద్దికాలం మాత్రం మిగిలి ఉంది. అటుపిమ్మట అజ్ఞాతవాసం కూడా పూర్తి చేసి ధర్మం తప్పకుండా మా రాజ్యాన్ని మేము జయిస్తాము. దీని కంతకు నీ దయ ఉంటే చాలు. భారం అంతా నీ మీదనే మోపుతున్నాను." అన్నాడు ధర్మరాజు.

శ్రీకృష్ణుడు అక్కడే ఉన్న ద్రౌపదిని చూచి "అమ్మా ద్రౌపదీ! నీ కుమారులు యాదవ రాజకుమారులతో కలిసి సంతోషంగా ఉన్నారు. అస్త్రశస్త్ర విద్యలను అభ్యసిస్తున్నారు. నా చెల్లెలు సుభద్ర తన కుమారుడి కంటే నీ కుమారుల మీద ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపిస్తూ ఉంది. వారిని గురించి నీవు చింత పడవద్దు." అని ఓదార్చాడు.

ఇంతలో మార్కండేయ మహర్షి అక్కడకు వచ్చాడు. శ్రీకృష్ణుడు, పాండవులు ఆ మహర్షికి ఎదురు వెళ్లి సాదరంతో ఆహ్వానించారు. అర్ఘ్యపాద్యాదులతో సత్కరించారు.

దర్మరాజు మార్కండేయ మహర్షిని చూచి "ఓ మహర్షి! మేము ఎన్నడూ ధర్మం తప్పి చరించలేదు. కాని మేము ఈవిధంగా బాధలు అనుభవిస్తున్నాము. కాని ధార్తరాష్ట్రులు అధర్మ వర్తనులు. ఎల్లప్పుడూ పాపకార్యాలు చేస్తూకూడా సకల సౌఖ్యాలు అనుభవిస్తున్నారు. ఈవిపరీత పరిస్థితికి కారణం ఏమిటి? మనుష్యులు తాము చేసిన కర్మలకు ఫలాన్ని ఇక్కడేఅనుభవిస్తారా? లేక మరణించిన తర్వాత పరలోకంలో అనుభవిస్తారా? లేక ఈ లోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ కూడా అనుభవిస్తారా? ఈ విశ్వకర్త అయిన ఈశ్వరుని చూడని వాడు కర్మఫలము అనుభవింపడా? ఈ దేహంతోనే చేసిన కర్మలు కూడా వెడలి పోతాయా? ఈవిషయాలు అన్ని నాకు తెలియ చెప్పమని కోరుతున్నాను" అని ధర్మరాజు మార్కండేయ మహర్షిని కోరాడు.

అప్పుడా మార్కండేయ మహర్షి ఈవిధంగా సమాధానం చెప్పాడు. ,

“ధర్మజా! తొల్లి విధాత ప్రథమ కల్పంలో అత్యంత నిర్మలమైన, పుణ్యప్రదమైన శరీరాలను సృష్టించాడు. ఆ ప్రకారం పుట్టిన మనుజులు మహా సత్వ సంపన్నులు, సత్యమును పలికేవారు, సత్యమునే వ్రతముగా చేసుకున్నారు. జ్ఞాన సముపార్జన చేసారు. స్వేచ్ఛగా జీవించారు. దేవతల మార్గాలలో పయనించారు. అధిక శ్రమ లేకుండానే ఎక్కువ ఫలితాలను పొందారు.

ధర్మం తప్పకుండా చరించేవారు. వారికి మత్సరం లాంటి దుర్గుణాలు లేవు. అధికంగా సంతానవంతులై ఎన్నో వేల సంవత్సరాలు జీవించారు.

కాని కాలం గడిచే కొద్ది మానవులలో కామము, క్రోధము, మోహము, లోభము, మదము, మాత్సర్యము అనే దుర్గుణాలు ప్రవేశించాయి. మాయలో పడిపోయారు. అందుకని దేవతలు వారిని వదిలి వేసారు.

మానవులలో బలం క్షీణించింది. ఆయుష్షు తగ్గిపోయింది. సిరిసంపదలు తొలగి పోయాయి. దరిద్రులు అయ్యారు. చేసిన కార్యములకు సత్ఫలితాలు రావడం తగ్గిపోయింది. అన్నిరకాల రోగాలు

చుట్టుముట్టాయి. మానవులకు దేవుని మీద నమ్మకం సన్నగిల్లి నాస్తికులు అయ్యారు. ఒకరంటే ఒకరికి పడటం లేదు. పాపాలు చేస్తున్నారు. నరాకానికి పోతున్నారు. మరల జంతువులుగా జన్మలెత్తుతున్నారు. ఈ సంసార చక్రంలో తిరుగుచూ జననమరణములతో సతతమవుతున్నారు.

ఈవిధంగా మానవులు పుణ్యములు పాపములు చేస్తూ ఉన్నందువలన, మరణించునపుడు ఆ పుణ్యపాపములు వారిని విడువకుండా వెంటనే వెళుతున్నాయి. వారు తమ సహజ గుణమైన సుఖాన్ని మరిచిపోయి, దుఃఖమును దైన్యమును అయిన జీవితము ను గడుపుతున్నారు. ఆ పుణ్యపాపములు అనుభవించుటకు మరల మరల దేహధారులవుతున్నారు.

ధర్మజా! మనుష్యులకు వారు చేసిన పుణ్య పాపములు అనుభవింపక తప్పదు. ఈ శరీరం మరణించినా వారు చేసిన కర్మఫలములు నశించవు. కొంతమంది వారు చేసిన పుణ్య కార్యములకు ఈ జన్మలోనే సుఖాలు అనుభవిస్తారు. కొందరు పరలోకంలో సుఖం అనుభవిస్తారు. కొంతమంది ఈ లోకంలోనే పరలోకంలోనూ సుఖం అనుభవిస్తారు.

కొంతమందికి ఈ లోకంలో కాని పరలోకంలో కాని సుఖం దక్కదు. అది వారు చేసుకున్న కర్మలను బట్టి ఉంటుంది. కొంతమంది ఎక్కువ ధనం సంపాదిస్తారు. కాని పుణ్య కార్యాలు చెయ్యరు. ఎల్లపుడూ ఇంద్రియ వాంఛలతోనూ కోరికలు తీర్చుకోడంలోనూ కాలం గడుపుతారు. పుణ్యం చెయ్యరు. లోభము, మోహము లతో సతమత మవు తుంటారు. (సంపాదించింది చాలదు. ఇంకా సంపాదించాలి అనేది లోభము. అది కావాలి ఇది కావాలి అని నిరంతరం తృప్తిలేకుండా జీవించడం మోహం).వారికి ఇంద్రియ సుఖాలే ఎల్లప్పుడూ కళ్లకు కనపడుతుంటాయి. వాటికోసమే జీవిస్తుంటారు.

ధర్మరాజా! నిరంతరం పుణ్యకార్యాలు చెయ్యడం, వేదాధ్యయనం చెయ్యడం, తీర్ధయాత్రలు చెయ్యడం మొదలైన పుణ్యకార్యాలు చేయడం వల్ల ఇహలోకంలో కొన్ని కష్టాలు పడ్డా, పరలోకంలో సుఖం లభిస్తుంది. ఎల్లప్పుడూ ధర్మాన్ని ఆచరిస్తూ, ధర్మం తప్పకుండా చరిస్తూ, ధర్మంగా ధనం సంపాదిస్తూ, ధర్మం ప్రకారం పెళ్లి చేసుకొని, సంతానం పొంది, పుణ్యకార్యాలు చేసిన వారు ఈ లోకంలోనూ పరలోకంలోనూ సుఖాలు అనుభవిస్తారు. ఎల్లప్పుడూ అబద్ధాలు చెపుతూ, ఇంద్రియలోలురై, శుచి, శుభ్రత లేకుండా నాస్తికులై తప్పుడు పనులు చేస్తూ, జీవితం

గడిపేవాళ్లు, ఈ లోకంలో నూ పరలోకంలోనూ ఎప్పుడూ దుఃఖం అనుభవిస్తారు.

ధర్మజా! మీరు దేవతల అంశలతో జన్మించారు. మీరు ధర్మం తప్పకుండా మీ పరాక్రమాన్ని ప్రదర్శించి, శత్రువులను జయిస్తారు. భూభారాన్ని తగ్గిస్తారు. ఎన్నో యజ్ఞయాగాలు చేసి దేవత్వాన్ని పొందుతారు." అని మార్కండేయ మహర్షి ధర్మరాజుతో చెప్పాడు.

అది విని ధర్మ నందనుడు తనకు బ్రాహ్మణ ప్రభావము వినవలెనని ఉన్నది అని చెప్పగా, మార్కండేయ మహాముని ఇలా చెప్పసాగాడు.

"ఓ ధర్మ నందనా! పూర్వము హైహవ వంశోద్భవుడైన ధుంధుమారుడు అనే రాజు వేటనిమిత్తము అడవిలో తిరుగుతూ ఒక చోట జింక చర్మమును ఉత్తరీయముగా ధరించిన ఒక బ్రాహ్మణుని చూచి అది మృగమనుకొని దానిని బాణంతో కొట్టాడు. దగ్గరకు పోయి తాను చంపినది ఒక బ్రాహ్మణుడిని అని తెలిసి చాలా దుఃఖించాడు.

తర్వాత వంశపెద్దలను వెంటబెట్టుకొని తార్క్ష్యుడు అనే పేరుగల మహా ముని వద్దకు వెళ్లాడు. జరిగింది చెప్పి పాప పరిహారానికి మార్గం

చెప్పమని అడిగారు. ఆ మహాముని చిరునవ్వుతో తన కుమారుని పిలిచాడు. "ఇతడేనా మీ రాజకుమారుడు చంపిన బ్రాహ్మణకుమారుడు!" అని అడిగాడు.

హైహవులు ఆశ్చర్యపోయారు. "మహాత్మా! ఈ ముని కుమారుడు మా రాజకుమారుని చేతిలో చనిపోయాడు. మరల బతికాడు. దీనికి కారణం వివరించండి!" అని అడిగారు.

" మేము కొన్ని నియమాలు పాటిస్తాము. దేనిని ఆలస్యం చేయము. ఆహారము నియమంగా తీసుకుంటాము. నిత్యకర్మలు పాటిస్తాము. అతిధులను సత్కరిస్తాము. ఎప్పుడూ సత్యమునే పలుకుతాము. బ్రహ్మచర్యాన్ని పాటిస్తాము. శాంతిగా ఉంటాము. దాని వలన మాకు రోగములు, మృత్యువు లాంటి భయము లేదు. కాబట్టి మీరు నిశ్చింతగా వెళ్లండి." అని అన్నాడు. వారు ఆ మహామునికి నమస్కరించి వెళ్లిపోయారు.

కాబట్టి బ్రాహ్మణ ప్రభావము అంతటిది. ఇప్పుడు నీకు బ్రాహ్మణ క్షత్రియ స్వరూపము లు తెలుపు ఒక గాధ వివరించెదను" అని మార్కండేయ మహా ముని ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

“పూర్వము అత్రి అనే మహాఋషి ఉండేవాడు. అతడు తపస్సు చేసుకొనుటకు అరణ్యమునకు పోతూ తన భార్యతో “నేను తపస్సుచేసుకోడానికి వెళుతున్నాను. నువ్వు నీ పుత్రుల వద్ద ఉంటావా లేక నాతో వస్తావా?” అని అడిగాడు. దానికి ఆమె ఇలా చెప్పింది. “నాథా! పుత్రుల పోషణము, కుటుంబ పోషణకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయకుండా తమరు ఈవిధంగా అరణ్యమునకు వెళ్లడం భావ్యంకాదు. కాబట్టి మీరు వైన్యమహారాజును అడిగి తగిన ధనమును తీసుకొని రండి.” అని చెప్పింది.

ఆమె మాట ప్రకారము అత్రి వైన్యమహారాజు దగ్గరకు వెళ్లాడు. ఆ సమయంలో ఆ మహారాజు అశ్వమేధయాగము చేసి బ్రాహ్మణులకు దానధర్మాలు చేస్తున్నాడు.

అత్రి ఆయన వద్దకు వెళ్లి “రాజా! నీవు బ్రహ్మదేవునితో సమానుడవు. ఇంద్రునితో సమానుడవు. నీవు సమస్త జనులకు ఈశ్వరుడవు. నీకు అన్నిధర్మములు తెలియును. నిన్ను పోలిన రాజులు ఈ భూమిమీద లేరు. నిన్ను అందరు ఋషులు పొగుడుతారు.” అని పలికాడు.

అక్కడే ఉన్న గౌతమ మహర్షి ఇది అంతా విన్నాడు. ఆయనకు కోపం వచ్చింది. "కేవలం ధనం కోసం, జంకు లేకుండా, మానవమాత్రుడైన రాజును ఇంద్రు డు, బ్రహ్మదేవుడు అని పొగడటం తగునా!" అని అన్నాడు.

దానికి అత్రి "ఇది యుక్తము, ఇది అయుక్తము అని తెలియకుండా మాట్లాడవలదు. నిర్మలుడై, నీతి వంతుడై, పరాక్రమ వంతుడై సమస్త లోకాలను పరిపాలించే రాజే ధర్మముల కంతటికి మూలము. అతని గొప్పతనాన్ని ప్రశంసించడం నాకు తగదా!"అని బదులు చెప్పాడు.

దానికి గౌతముడు "నీకు వయసు వచ్చి కేశములు తెల్లబడినంత మాత్రమున నీకు జ్ఞానం వస్తుందా. సభలలో జ్ఞానవృద్ధుల మాటలకు మాత్రమే విలువ కలదు" అని బదులు చెప్పాడు.

ఈ మాదిరి అత్రి, గౌతముడు వాదులాడుకుంటున్నారు. ఇది అంతా కశ్యపుడు అనే మహా ముని విన్నాడు. "అయ్యా! ఈవివాదము మన వలన తేలదు. సనత్కుమారుడు అనే మహా మునిని అడుగుదము." అని అన్నాడు.

తరువాత అందరూ సనత్కుమారుని వద్దకు పోయి అత్రి గౌతముల వివాదమును వివరించారు. అప్పుడు సనత్కుమారుడు ఈవిధంగా చెప్పాడు.

“అత్రి నిజమే చెప్పాడు. అతని వాక్యములు ధర్మయుక్తములు. ఈ భూమి సమస్తమును తన భుజస్కంధముల మీద మోసే సుక్షత్రియుడు అందరిని కాపాడే ప్రభువు. కావున శత్రువులను సంహరించి ప్రజలను కాపాడే రాజే ఈశ్వరుడు, బ్రహ్మ. రాజు జనులకందరికి పూజ్యుడు. అతని శాసనము ప్రకారము మంచి వారు, మునులు తమతమ విధులు సక్రమంగా నెరవేరుస్తారు. ఎవరూ అతని ఆజ్ఞ మీరరు. రాజే విరాట్టు, సామ్రాట్టు, అతనే అదృష్టాన్ని జయించిన వాడు. సత్య సంధుడు. ప్రజలను సక్రమంగా పాలించేవాడు. ధర్మబుద్ధి కలవాడు. ఈ గుణములతో కూడిన నామములతో రాజును వేదాలలో వర్ణించారు.

పూర్వము అధర్మమునకు భయపడి బ్రాహ్మణులు తమ తమ తేజస్సును రాజులయందు నిక్షేపించారు. నాటినుండి బ్రాహ్మంబువలన, క్షాత్రము ప్రవర్తిస్తూ ఉంది. కాబట్టి బ్రాహ్మము, క్షాత్రము ఒకదాన్ని ఒకటి

ఆశ్రయించుకొని ఉన్నాయి. అవి విడి విడి గా మనలేవు. సూర్యుడు చీకటిని పటా పంచలు చేయునటుల క్షత్రియుడు బ్రాహ్మణ సేవనము వలన తేజోమంతుడయి అధర్మాన్ని అణిచి, ధర్మాన్ని నిలుపుతాడు. ఆ కారణం చేత క్షత్రియుడు అధికుడు అని చెప్పవచ్చును." అని సనత్కుమారుడు చెప్పాడు.

అప్పుడు వైన్యమహారాజు అత్రికి కావలసినంత ధనము ఇచ్చాడు." అని మార్కండేయుడు చెప్పాడు.

" ఓ ధర్మరాజా! ఇప్పుడు నీకు సరస్వతీ గీత అనే కథను చెపుతాను వినుము" అని మార్కండేయుడు చెప్పసాగాడు.

"పూర్వము తార్ క్ష్యుడు అనే మహాముని సరస్వతీ దేవిని ఆరాధించాడు. ఆ దేవి అతనికి ప్రత్యక్షం అయింది.

"అమ్మా! నీవు నా ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పు. మానవుడు ఆచరించవలసిన ధర్మము ఏది? మానవుడు ఏ విధంగా పరమ పుణ్యాత్ముకుడై పుణ్యలోకాలకు పోతాడు?" అని అడిగాడు.

దానికి సరస్వతీ దేవి ఈవిధంగా చెప్పింది.

“ నాలుగు వేదములు చదివిన బ్రాహ్మణుడు, ఎన్నో యజ్ఞయాగములు చేసి, పుణ్యములుసంపాదించి స్వర్గానికి వెళతాడు.

మంచి పాలు ఇచ్చే ఆవులను దానం చేసిన బ్రాహ్మణుడు కూడా స్వర్గానికి వెళతాడు. ఆవు శరీరం మీద ఎన్ని రోమములు ఉండునో అని సంవత్సరములు అతను స్వర్గలోకంలో ఉంటాడు.

మంచి కోడె ఎద్దును దానం చేసిన వాడు పది ఆవులు దానం చేసిన పుణ్యం సంపాదిస్తాడు.

వస్త్రదానం చేసిన వాడు చంద్రలోకానికి పోతాడు. బంగారము దానము ఇచ్చినవాడు స్వర్గలోకం చేరతాడు.

ఏడు సంవత్సరాలు అగ్ని దేవుని నేతితో ప్రీతిగా హోమం చేసిన వాడు తన పదునాలుగు తరముల పితృదేవులను తీసుకొని స్వర్గానికి వెళతాడు.

ఎల్లప్పుడూ శుచిగా ఉంటూ, నిరంతరం అగ్ని హోత్రం చేసేవాడు, గోలోకము చేరుతాడు. ఎందుకంటే అగ్నిహోత్రము నా స్వరూపము. సకల యజ్ఞములకు కావలసిన సంభారములు నాకు సంబంధించినవి. నేను అగ్నిహోత్రుని ముఖం లోనుండి పుట్టాను. నేను విద్వాంసులందరి సందేహాలు తీర్చగలను.

ఎల్లప్పుడూ వేదములు చదువుతూ, దాన ధర్మములు చేయు తపోధనులు శోకము అనేది తెలియకుండా ఎక్కడ నివసిస్తారో అక్కడే నేను నివసిస్తాను. యజ్ఞ యాగాదులు చేసిన పుణ్యాత్ములు మరణానంతరము నా లోకానికి చేరగలరు.” అని సరస్వతి పలికింది.” అని మార్కండేయ మహా ముని ధర్మరాజుకు చెప్పాడు.

“ మహాత్మా! వైవస్వతమనువు ఏ విధంగా ప్రభావ సంపన్నుడయ్యాడు. వివరించండి.” అని ధర్మజుడు అడిగాడు.

“ధర్మజా! చాక్షుష మన్వంతరములో వైవస్వతుడు బదరికాశ్రమములో పదివేల సంవత్స రములు తపస్సుచేసాడు.

ఒకరోజు వైవస్వతుడు ఒక జలాశయములో స్నానము చేసి ఒడ్డున ఉండగా, ఒక చేప ఒడ్డు దగ్గరగా వచ్చి "అయ్యా! ఈ జలాశయములో నా కన్నా బలవంతము లైన జలచరములు ఉన్నవి. నన్ను వేరేచోటికి తీసుకొని పో. నీకు నేను ఉపకారం చేస్తాను." అని అడిగింది.

అప్పుడు వైవస్వతుడు ఆ చేపను తీసుకొని పోయి ఒక బావిలో విడిచి పెట్టాడు. ఆ చేప పెద్దది అయింది .

"అయ్యా నాకు ఈబావి చాలడం లేదు. వేరే చోటికి తీసుకొని పో!" అని అడిగింది. అలాగే అని వైవస్వతుడు ఆ చేపను మరొక పెద్ద బావిలో విడిచి పెట్టాడు. కొన్నాళ్లకు ఆ బావి కూడా చాలలేదు. ఆ చేప కోరిక మేరకు వైవస్వతుడు ఆ చేపను ఒక మడుగులో విడిచి పెట్టాడు. ఆ మడుగు సరిపోలేదు. అందుకని వైవస్వతుడు ఆ చేపను సముద్రంలో విడిచి పెట్టాడు.

అప్పుడు ఆ చేప వైవస్వతుని చూచి "అయ్యా! ప్రళయం రాబోవుచున్నది. అన్ని సముద్రములు కలిసిపోతాయి. దీనినే మన్వంతర సంధి అంటారు. నీవు ఒక ఓడను నిర్మించు. అందులో అన్నిరకములైన ధాన్యములు, ఓషధులు నింపుము. నీవు సప్తఋషులతో కలిసి ఆ

ఓడను ఎక్కి నన్ను తలుచుకో. నేను నీకు మేలు చేస్తాను.” అని చెప్పింది.

వైవస్వతుడు అలాగే ఒక ఓడను నిర్మించి దానిని ధాన్యములతో, విత్తనాలతో నింపాడు. సప్త ఋషులతో సముద్రాన్ని చేరాడు. ఆ చేపను మనసులో తలంచాడు. ఇంతలో ఆ చేప వచ్చింది. ఆ చేపకు తల మీద పెద్ద కొమ్ము ఉంది. ఆ ఓడ తాటిని తన కొమ్ముకు తగిలించుకొని ఆ ఓడను సముద్రం మధ్యకు తీసుకొని వెళ్లింది. ఇంతలో సముద్రాలన్ని ఏకం అయ్యాయి. భూమి అంతా జలమయం అయింది. ఆ చేప అనేక వేల సంవత్సరములు ఆ ఓడను లాగుతూ ఉంది. ప్రళయం అంతరించింది.

ఆ చేప వైవస్వతుని, సప్తఋషులను చూచి “మహాత్ములారా! ఈ ప్రళయ కాలంలో మిమ్ములను నేను కాపాడాను. నేనే ఈ సృష్టికి కర్తను. పాలించు వాడను. మత్స్యరూపంలో మిమ్ము కాపాడాను.   ఈ వైవస్తతుడు మరల సృష్టి కొనసాగించగలడు.” అని చెప్పాడు.

తరువాత వైవస్వతుడు గొప్ప తపస్సుచేసి, సకల చరాచర జీవ కోటిని సృష్టించాడు.” అని మార్కండేయుడు ధర్మరాజుతో వైవస్వతుని గూర్చి చెప్పాడు.

(ప్రస్తుతం నడుస్తున్నది వైవస్వత మన్వంతరము).

అప్పుడు ధర్మరాజు మార్కండేయుని చూచి "ఓమహర్షి! నీవు చిరంజీవివి. ఎన్నో ప్రళయాలను చూచావు. ఈ చరాచర జీవరాసుల సృ ష్టి స్థితి లయాలను ఎన్నోసార్లు చూచావు. లోకాలు ప్రళయ కాలంలో ఏరీతిగా ఉంటాయి. వివరించండి." అని అడిగాడు.

దానికి మార్కండేయుడు "ధర్మజా! నీవు అడిగిన ఈ ప్రశ్నకు, సాక్షాత్తు విష్ణు మూర్తి అవతారము అని చెప్పబడుతున్న శ్రీకృష్ణుని అనుమతితో సమాధానము చెపుతున్నాను. సావధానముగా వినుము" అని ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

"కృతయుగము, త్రేతాయుగము, ద్వాపరయుగము, కలియుగము అని యుగములు నాలుగు. ఇవి 12,000 దివ్య సంవత్సరములు. ఈనాలుగు యుగములు కలసి ఒక మహా యుగము అని పిలువబడతాయి. ఇలాంటి మహాయుగములు 1000 కలిస్తే బ్రహ్మదేవునికి ఒక పగలు అవుతుంది. అలాంటి బ్రహ్మ దివసము ఆఖరున, 100 సంవత్సరములు తీవ్రమైన అనా వృష్టి ఏర్పడుతుంది.

సూర్యుడు తీవ్రంగా తీక్షణంగా ఉంటాడు. దానితోడు విపరీతమైన గాలులు వీస్తాయి. అంతలోనే మేఘాలు కమ్ముకుంటాయి ఉరుములు మెరుపులతో విపరీతంగా వర్షము కురుస్తుంది. నదులు, సముద్రాలు నిండుతాయి. అనావృష్టిఅంతరించి అతివృష్టి ఏర్పడుతుంది. భూభాగమంతా జలమయమవుతుంది. గాఢాంధకారము భూమండలం అంతా ఆక్రమిస్తుంది.

ఇంతలో బ్రహ్మదేవుని ఆజ్ఞ ప్రకారము విపరీతమైన గాలి వీచి ఆ మేఘాలను చెదర గొడుతుంది. అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు ఆ ఘోరమైన నీటి మధ్య పద్మము మీద నిద్రిస్తాడు. ఈ విధంగా కల్పాంతమవుతుంది. ఈ రకమైన కల్పములు ఎన్నోగడిచాయి. ఇక ముందు ఎన్నో రానున్నాయి.

(కల్పాంతము అనగా కల్పము చివర వచ్చు ప్రళయము. కల్పము అనగా బ్రహ్మదేవుని కి ఒక రోజు. మన కాలమానంలో నాలుగు యుగాలు 1000 మార్లు గడిస్తే బ్రహ్మకు ఒక పగలు. అప్పుడు ప్రపంచం చైతన్యవంతంగా ఉంటుంది. బ్రహ్మకు సాయంత్రం జల ప్రళయం వస్తుంది. గాఢాంధకారం అలుముకుంటుంది. అది బ్రహ్మకు రాత్రి. అప్పుడు జగత్తు చైతన్యరహితంగా ఉంటుంది.)

ధర్మజా! ఈ కల్పాంతములలో నేను దిక్కుతోచక తిరిగాను. ఒక సారి జలప్రళయంలో, నాకు ఒక పెద్ద మర్రి చెట్టు కనపడింది. ఆ మర్రి చెట్టు ఆకు మీద, నీల మేఘశ్యాముడైన మహా విష్ణువు చిన్ని బాలుని వలె, పడుకొని వున్నాడు. ఈ మహా ప్రళయంలో ఈ చిన్ని బాలుడు ఎలా ఉన్నాడా అని నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. నేను ఆ బాలకుని దగ్గరగా వెళ్లాను.

అప్పుడు ఆ బాలుడు నన్నుచూచి నవ్వుతూ "మహానుభావా! నీకు విశ్రాంతి లేక అలసి పోయి ఉన్నట్టున్నావు. కొంచెంసేపు నా దేహంలోకి ప్రవేశించి కొంచెంసేపు విశ్రాంతి తీసుకో!" అన్నాడు. అలా అంటూ తన నోరు తెరిచాడు. నేను ఆ నోటిలోకి బలవంతంగా నెట్టబడ్డాను.

ఆబాలకుని కడుపులో---- గంగానది మొదలైన మహా నదులు, మేరు పర్వతము మొదలైన మహా పర్వతాలు, సముద్రాలు, నగరాలు, జనపదాలు, ప్రజలు, పశుపక్ష్యాదులు, సువిశాల భూభాగాలు, సూర్యచంద్రులు, నక్షత్ర సముదా యములు, అనంతాకాశము, ఇంద్రాది దేవతలు, యక్ష, రాక్షస, కిన్నెర, కింపురుషులు,విద్యాధరులు

సమస్తదేవతా సమూహములు, సమస్త జగములు ఆ చిన్ని బాలుని కడుపులో చూచాను.

అక్కడ 100 సంవత్సరాలు తిరిగాను. నాకు భయం వేసింది. ఆ బాలుని ప్రార్థించాను. ఆ బాలకుడు వదిలిన గాలికి నేను బయటకు విసిరివేయబడ్డాను. మరల అదే మఱ్ఱి ఆకు మీద పవళించిన బాలకుని చూచాను.

“మహాత్మా! నా ఉదరములో విశ్రాంతి తీసుకున్నావా?” అని అడిగాడు. నేను ఆ బాలకుని పాదములకు నమస్కరించి “దేవా! నీ ప్రభావమువలన సమస్త జగములు నీ ఉదరములో చూచాను. నీ మాయ అర్థం చేసుకోలేను. నీవా చిన్ని బాలుడివి. నీ ఉదరములో సమస్తజగములు ఉన్నాయి. ఆ జల ప్రళయం ఏమిటి? ఈమఱ్ఱిచెట్టు ఏమిటి? ఆ మఱ్ఱి ఆకు మీద నీకు పవళించటం ఏమిటి? దేవా! నీవు నా భ్రాంతిని తొలగింపుము.” అని ప్రార్థించాను. అప్పుడు ఆ బాలకుడు ఐన మహా విష్ణువు నాకు ఈ విధంగా తెలియ చెప్పాడు.

“మహాత్మా! జలమును నారములు అంటారు. ఆ జలము నాకు స్థావరము. అందుకే నన్ను నారాయణుడు అంటారు. ఈ లోకములను

నేనే సృష్టిస్తాను. నేనే పోషిస్తాను. నేనే నా లో లయం చేసుకుంటాను. బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు, ఈశ్వరుడు, ధనాధిపది కుబేరుడు, తదితర దేవతలందరూ నా అంశలే.

నాకు భూమి పాదము. అగ్ని ముఖము. సూర్యుడు, చంద్రుడు నేత్రములు. ఆకాశము నాకు శిరస్సు. ఈ అద్భుతమైన ఆకారంలో నేను భాసిల్లుతాను. బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులు,యజ్ఞయాగాదులతో నన్ను ఆరాధిస్తారు. ప్రళయ కాలంలో ఈ భూమిని వరాహావతారములో ఉద్ధరించింది నేనే. ఆ భూమండలాన్ని ఆది శేషుని రూపంలో ధరిస్తున్న వాడను నేనే. అగ్ని రూపంలో నేను సముద్రజలాలను తాగుతాను. మరల వర్షరూపంలో విడిచి పెడతాను.

సృష్టి ఆరంభంలో నేను నా ముఖము నుండి,భుజములనుండి, తొడలనుండి, పాదముల నుండి నాలుగు వర్ణములను సృష్టిస్తాను. నాలుగు వేదాలు నా ముఖం నుండి ఆవిర్భవిస్తాయి. ప్రళయకాలంలో వీటినన్నిటిని నాలో లయం చేసుకుంటాను. అహంకారమును విడిచి, క్రోధములేక, అసూయకు లోబడక, కోరికలను జయించిన వారు, ఆత్మజ్ఞానము పొందినవారు, ఎల్లప్పుడూ సత్యమునే పలికెడి వారు అయిన మహా ఋషులు నన్ను ఎల్లప్పుడూ ఆరాధిస్తుంటారు. ఈ

జగత్తులో ఉండే నక్షత్రములు, గ్రహములు, గాలి, వర్షము, అన్ని నేనే. సప్త సముద్రలను నా పడకగా అమర్చుకొని నేను పడుకొని ఉంటాను.

ఓ మహాఋషీ! సత్యము పలకడం, తపము, జ్ఞానము, అహింస మొదలగు సాత్విక గుణములు నా స్వరూపములు. అలాగే కోరికలు, కోపము, అసూయ, ద్వేషము, తామసము, అజ్ఞానము, అన్నియు నేనే. ఇన్ని మాటలెందుకు. ఈ జగత్తులో కనపడేది అంతయూ నేనే. కనపడనిది నేనే.

ఎప్పుడైతే ధర్మానికి హాని కలుగుతుందో, అధర్మము మీరి పోతుందో,
క్రూరాత్ములు రాక్షస ప్రవృత్తి గలవారు విజృంభిస్తారో, దైవ సంపత్తి కలవారు, సజ్జనులు ఎప్పుడైతే హీనత పొందుతారో, ఆ సయమంలో నేను మంచి వారి ఇండ్లలో జన్మించి, ధర్మమును నిల్పుతాను.

అంతే కాకుండా నేను కృత,త్రేతా,ద్వాపర,కలియుగములలో వరుసగా శ్వేత,రక్త,నీల,పసుపుపచ్చని రూపములలో చరిస్తూ, ధర్మస్థాపన చేస్తాను. ఈ కాల చక్రాన్ని నేను నిర్విరామముగా నడుపుతాను.

లయకాలమందు నేను కాలయముడినై ఆ సృష్టినంతా సంహరిస్తాను. నా స్వరూపాన్ని నీకు వివరించినాను.

ముల్లోకములను సృష్టించు ఆ బ్రహ్మదేవుడు కూడా నా లో సగభాగమే. నా పేరు నారాయణుడు. నేను శంఖ,చక్ర,గదా ధరుడనై బాలకుని రూపమున, ఈ భూమి అంతయూ జలమయినపుడు, వేయి మహా యుగములపాటు, యోగనిద్రలో నుందును. ఈ కల్పాంతము చూచి నీవు భయపడెదవని, నిన్ను నా పొట్టలో ఉంచాను. ఇంక నీ ఇష్టము వచ్చినచోటికి నీవు వెళ్లవచ్చును. ఇంక బ్రహ్మదేవుడు మేల్కొని మరల ఈ లోకములను సృష్టిస్తాడు." అని చెప్పి ఆ బాలకుడు మాయమైనాడు.

ఇది నేను ప్రత్యక్షముగా చూచినాను. ఆ బాలుడే నీకు శ్రీ కృష్ణుని రూపమున సఖుడై నీ వద్ద ఉన్నాడు. ఆనాడు చూచిన బాల కృష్ణుడు ఈనాడు మరల నా మీద దయతో నాకు ప్రత్యక్ష మైన ట్లున్నది. ఈ మహానుభావుని కరుణవలననే గదా నేను కల్పాంతమున కూడా, ఎలాంటి భయము లేకుండా ఉన్నాను. ఈ మహానుభావునిదర్శన భాగ్యము చేతనే నాకు గతస్మృతులు జ్ఞప్తికి వచ్చి నీకు చెప్పగలిగితిని." అని మార్కండేయుడు కల్పాంతము గురించి ధర్మజునకు వివరించాడు.

అప్పుడు ధర్మనందనుడు మార్కండేయుని చూచి "మహాత్మా! కలియుగములో ధర్మహాని కలుగుతుంది అంటారు కదా, దానిని గురించి వివరించండి." అని అడిగాడు.

అప్పుడు మార్కండేయుడు ధర్మరాజుకు కలియుగ ధర్మాలు ఈ విధంగా వివరించాడు.

"ధర్మనందనా! కృతయుగములో ధర్మము నాలుగు అంశములతో చరిస్తుంది. త్రేతాయుగమున మూడు అంశలతో చరిస్తుంది. ద్వాపరమున రెండు అంశములతో చరిస్తుంది. కలియుగంలో ఒక్క పాలు వర్ధిల్లుతుంది.

ధర్మం క్షీణిస్తుంది. అధర్మం రాజ్యమేలుతుంది. నరులు సత్యం చెప్పరు. సత్యహాని జరుగుతుంది. మనుజుల ఆయువు తగ్గిపోతుంది. దాని వలన చదువుతు క్షీణిస్తాయి. విద్యలు లేకపోవడం వలన మోహము కలుగుతుంది. మోహము వలన లోభము, లోభము వలన కామము, కామము వలన క్రోధము, క్రోధము వలన వైరము ఒకదాని వలన ఒకటి కలుగుతాయి. వైరము వలన వర్ణముల మధ్య విబేధాలు కలుగుతాయి. వర్ణ సంకరము కలుగుతుంది. హింసప్రబలుతుంది.

బ్రాహ్మణుడు తమ ధర్మాలైన జపము, తపము, నియమము, స్వాధ్యాయము విడుస్తారు. శూద్రులు తపస్సు చేస్తారు. జనపదములన్నియు, క్రూరమృగములతో నిండి పోతాయి. అరాచకము ప్రబలుతుంది. రాజులు దుష్టులవుతారు. రాజ్యాధికారము నశిస్తుంది. క్షత్రియులు తమ ధర్మములైన క్షాత్రము, తేజము, శౌర్యము విడిచిపెట్టి సేవకావృత్తి అవలంబిస్తారు.

పంటలు సరిగా పండవు. చెట్లకు కూడా కాయలు, పండ్లు సరిగాకాయవు. రాజులు ప్రజలను బాధిస్తారు. బ్రాహ్మణుడు తమ ధర్మాన్ని విడిచి పెట్టి, వ్యాపారము, వ్యవసాయము చేస్తారు. నాస్తికులు ప్రబలుతారు. దేహసంరక్షణమే ముఖ్యంగా భావిస్తారు. పాపం, పుణ్యం అనే మాటలకు విలువ ఉండదు. అవి అబద్ధాలవుతాయి. వానలు సరిగా సకాలంలో కురియవు. విత్తనములు తాలుగా ఉంటాయి. కొనుగోలు అమ్మకాలలో మోసాలు ఎక్కువ అవుతాయి. తాకట్టుగా పెట్టిన ఆభరణములు అపహరిస్తారు.

సాధుచరితులు, సజ్జనులు రోగములతో బాధపడతారు. అకాలమరణం పొందుతారు. అధర్మవర్తనులు దీర్ఘాయువులై, భోగభాగ్యాలతో వృద్ధిపొందుతారు. పనికిరాని పంటలు ఎక్కువగా

పండుతాయి. మనుజులలో వివాహేతర సంబంధాలు ఎక్కువ అవుతాయి. పితృకార్యాలలో అర్పించిన పిండములు, ఒకరి పిండములు మరొకరు తింటారు. దైవ కార్యాలు పితృకార్యాలు, దేశ, కాలాను గుణంగా జరగవు.

బ్రాహ్మణులు హేతువాదు లవుతారు. వేదాములను నిందిస్తూ, పూజలు, వ్రతములను విడనాడి, దుర్మార్గులవుతారు. స్త్రీలను, దుర్బలులను, దీనులను, బంధువులను మోసగించి వారి ఆస్తులను అపహరించువారిని, తల్లితండ్రులను, కన్నబిడ్డలను చంపువారిని, విచ్చలవిడిగా సంచరించేవారిని ప్రజలు పూజిస్తారు. బ్రాహ్మణులు, వారి వద్దచేరి. వారి ధనంకోసం ఆశపడతారు.

భూమిని పరిపాలించవలసిన ప్రభువులు, ప్రజలను రక్షించవలసిన ప్రభువులు, గర్వంతో, మదంతో ఆ ప్రజలనే దోచుకుంటారు. స్త్రీలను, ధనమును, భూములను హరించెదరు. రాజులు వారిలో వారు కలహించుకుంటూ యుద్ధాలు చేసుకుంటారు. ప్రజా క్షయం అవుతుంది.

కొడుకులు తండ్రులను అవమానిస్తారు. భర్తలను భార్యలు అవమానిస్తారు. భార్యాభర్తలకు ఒకరు అంటే ఒకరికి పడదు. ఎవరి ఇష్టం వచ్చినట్టు వారు విహరిస్తారు. దేవ కార్యములు, పితృకార్యములు

నడవవు. వేదాధ్యయనము అంతరిస్తుంది. ఈ భూమి మొత్తము దుర్జనులతో నిండిపోతుంది. పదహారు ఏండ్లకే నిండు నూరేళ్లు నిండుతాయి. 7,8 ఏండ్లకే స్త్రీలు సంతానవతులు అవుతారు.

దానం చేసేవాళ్లు ఉండరు. ప్రజలు ఒకరిని ఒకరు దోచుకుంటారు. అన్ని తెలిసిన జ్ఞానులు సైతం పాపపు పనులు చేస్తుంటారు. అన్నాన్ని ధనం కొరకు అమ్ముకుంటారు. బ్రాహ్మణులు వేదములు అమ్ముకుంటారు. స్త్రీలు తమ మానాన్ని ధనానికి అమ్ముకుంటారు. శూద్రులు అత్యంత బలవంతులై ఇతరులను సంహరిస్తారు. బ్రాహ్మణులు దిక్కుతోచక నాలుగు దిక్కులకు పారి పోతారు. దొంగలు దోపిడీదారులు ప్రజల ధనాన్ని దోచుకుంటారు. ప్రాణాలుకూడా తీస్తారు. వారికి భయపడి ప్రజలు అడవులలో తలదాచుకుంటారు. శూద్రులు వేదాంత విషయములను వివరించి చెపుతుంటే బ్రాహ్మణులు వింటుంటారు. బ్రాహ్మణులు ధైర్యంలేక శూద్రులకు సేవకులౌతారు. చెయ్యకూడని పనులు చేస్తారు.

కలియుగంలో దేవాలయాలు, బ్రాహ్మణ గృహాలు, పవిత్రమైన ఆశ్రమాలు పాడుపడతాయి. అడవులను ధ్వంసం చేస్తారు. మద్యపానం, వ్యభిచారము వృద్ధిచెందుతుంది. శిష్యుడు గురువును

లక్ష్యపెట్టడు. గురువుగారు తన శిష్యుడిని మోసం చేస్తాడు. బంధువులు ఒకరిని ఒకరు గౌరవించరు. కరవు కాటకాలు ఏర్పడాయి. ప్రజలలో భయం ఏర్పడుతుంది. కలియుగంలో క్రమక్రమంగా పట్టణాడు, పల్లెలు నాశనం అవుతాయి. ధర్మం నశిస్తుంది. అధర్మం వర్ధిల్లుతుంది. ఆప్రకారము కలియుగం ఆఖరు దశకు చేరుకుంటుంది.

అప్పుడు శంబళ గ్రామమున కల్కి అవతరిస్తాడు. అతని పేరు విష్ణుయశుడు. అతనికి సంస్మరణ మాత్రం చేతనే సకల వేదాలు, శాస్త్రాలు అవగతమవుతాయి. అతను సార్వభౌముడవుతాడు. అతడు అధర్మవర్తనులను సంహరించి ధర్మాన్ని నిలుపుతాడు. తర్వాత అశ్వమేధయాగము చేస్తాడు. అతను నిలిపిన ధర్మం అనుసరించి బ్రాహ్మణులు తిరిగి తమతమ ధర్మాలను నిర్వర్తిస్తారు.

కృతయుగము ప్రారంభం అవుతుంది. మరల ధర్మం నాలుగు పాదాలతో విలసిల్లుతుంది. దేవాలయాలు ఆశ్రమాలు పూర్వ వైభవం పొందుతాయి. వానలు సకాలంలో కురుస్తాయి. పంటలు సమృద్ధిగా పండుతాయి. మనుజులకు ఆయువు పెరుగుతుంది. ఆరోగ్యంగా ఉంటారి. మరల కాల చక్రం మొదలవుతుంది.

కాబట్టి ధర్మనందనా! నీవు బ్రాహ్మణులను అవమానించకు. వారికి ఇష్టం వచ్చినవి చేయుము. నీకు శుభం కలుగుతుంది. సమస్త భూతములమీద దయకలిగి ఉండుము. ప్రజలను కన్నబిడ్డలవలె పాలించు. పాపాత్ములను శిక్షించు. అజ్ఞానం ప్రబలకుండా చూడు. అహంకారం వదలి పెట్టు. ఎల్లప్పుడూ సత్యం చెప్పడం అలవాటు చేసుకో. నీవు భరత వంశ సంజాతుడవు. నీకు అన్ని తెలుసు. ప్రాజ్ఞుడవు. నీకు వేరు చెప్పనవసరంలేదు" అని మార్కండేయుడు ధర్మజునికి చెప్పాడు.

అప్పుడు ధర్మనందనుడు మార్కండేయుని చూచి "మహాత్మా! మీరు ఆనతిచ్చిన ప్రకారము నేను లోభము, మాత్సర్యము లేకుండా ప్రవర్తిస్తాను.
ధర్మం ఆచరిస్తాను. తమరు నాకు బ్రాహ్మణ ప్రభావము గురించి చెప్పండి" అని ప్రార్థించాడు. మార్కండేయుడు ధర్మజునికి ఈవిధంగా చెప్పసాగాడు.

" పూర్వకాలంలో పరీక్షిత్తుఅనే రాజు అయోధ్య ను పరిపాలిస్తుండేవాడు. అతను ఒకరోజు వేటకు వెళ్లాడు. అడవిలో ఆ రాజు ఒక అందగత్తెను చూచాడు. ఆమెను మోహించాడు.

"ఓ సుందరీ! నీవు ఎవ్వరు? ఈ అడవిలో ఒంటరిగా ఎందుకు తిరుగుతున్నావు?" అని అడిగాడు.

దానికి ఆ యువతి "ఓ రాజా! నేను అవివాహితను. తగిన వరుని కొరకు వెదుకుతున్నాను" అని చెప్పింది.

ఆరాజు తనను పెళ్లిచేసుకోమని అడిగాడు. ఆమె అంగీకరించింది. కాని తనను ఎప్పుడూ జలవిహారానికి తీసుకు వెళ్లవద్దని కోరింది. ఇద్దరూ పెళ్లి చేసుకున్నారు. ఆమెను రాజధానికి తీసుకొని వచ్చాడు పరీక్షిత్తు. ఇద్దరూ సుఖంగా ఉన్నారు.

ఒకరోజు వారు ఉద్యానవనంలో విహరిస్తున్నారు. పరీక్షిత్తు అక్కడే ఉన్న కొలనులో దిగాడు. స్నానం చేస్తున్నాడు. భార్యనుకూడా రమ్మన్నాడు. అతని మాటప్రకారం ఆమెకూడా కొలనులో దిగింది అదృశ్యం అయిపోయింది.

వెంటనే ఆ రాజు కొలనులో ఉన్న నీటిని అంతా బయటకు తీసి వెదకమన్నాడు. భటులు అదే ప్రకారం చేసారు. కొలను అడుగున

అసంఖ్యాకంగా కప్పలు ఉన్నాయి. ఆ కప్పలే తన భార్యను మాయం చేసి ఉంటాయని తలచాడు. వెంటనే లోకంలో ఉన్న కప్పలనన్నింటినీ నాశనం చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించాడు. ఆ ప్రకారంగా కప్పల నన్నింటిని వెదకి వెదకి నాశనం చేస్తున్నారు.

అది చూచి ఆ కప్పల నాయకుడు ఒక మహర్షి రూపంలో ఆ రాజు దగ్గరకు వచ్చాడు. కప్పలను చంపవద్దని అర్థించాడు. “అవి నా ప్రేయసిని మింగేసాయి. అందుకే చంపుతున్నాను” అన్నాడు ఆ రాజు.

“ మహారాజా! నేను కప్పలదొరను. ఆమె ఎవరో కాదు. నా కూతురు. నీవలె చాలా మందిని మోసగించింది.” అని చెప్పాడు.

“ఐతే ఆమెను తెచ్చి నాకు అప్పగించు.” అని అన్నాడు రాజు.

ఆ కప్పలదొర తన కూతురును అక్కడకు పిలిపించాడు. “నీవు చాలా మంది రాజులను ఇలాగే మోసం చేసావు. కాబట్టి నీకు పుట్టే బిడ్డలు చెడ్డవారు మోసగాళ్లుఅవుతారు” అని శపించాడు.

తరువాత పరీక్షిత్తుకు ఆమె వలన శలుడు, నలుడు, వలుడు అనే ముగ్గురు కుమారులు జన్మించారు. తరువాత ఆ రాజు శలునికి రాజ్యం అప్పగించి తపోవనానికి వెళ్లాడు.

ఒకరోజు శలుడు వేటకు వెళ్లాడు. ఒక మృగం అతని బాణం దెబ్బతిని తప్పించుకొని పారిపోయింది. దానిని వెంటాడమన్నాడు రాజు. అప్పుడు రథ సారధి "రాజా! ఆ మృగం చాలా వేగంతో పరుగెత్తింది. మనం ఎంత వేగంతో రథం నడిపినా దానిని చేరలేము. మన గుర్రాలు వామ్య జాతికి చెందినవి ఐతేనే మనం ఆ మృగాన్ని పట్టుకోగలం. ఆ వామ్య జాతి గుర్రాలు వామదేవుడు అనే మహర్షి దగ్గర ఉన్నాయి" అని అన్నాడు.

వెంటనే ఆ రాజు వామదేవుని వద్దకు వెళ్లాడు. "మునీంద్రా! నేను ఒక మృగాన్ని కొట్టాను అది తప్పించుకొని పారిపోయింది. ఆ మృగాన్ని పట్టుకోడానికి నీ అశ్వములు ఇమ్ము "అని అడిగాడు.

"రాజా! ఆ గుర్రాలను నీవు తీసుకొని పొమ్ము. కాని నీ పని కాగానే నాకు తెచ్చి ఇమ్ము "అని చెప్పాడు.

అలాగే అని ఆ రాజు అశ్వములను తీసుకొని వెళ్లాడు. ఆ మృగాన్ని వేటాడి చంపి తిరిగి తన రాజధానికి వెళ్లాడు. ఇంత వేగం గల గుఱ్రాలు రాజుల వద్ద ఉండాలి కాని ఆ ముని వద్ద ఎందుకు అని ఆ గుఱ్రాలు తన వద్దనే ఉంచుకున్నాడు.

ఎన్నాళ్లకు రాజు తన గుఱ్రాలను తిరిగి ఇవ్వక పోవడంతో వామదేవుడు తన శిష్యుడు ఆత్రేయుడిని రాజు వద్దకుపంపాడు. గుఱ్రాలను తీసుకొని రమ్మన్నాడు.

ఆత్రేయుడు రాజు వద్దకు వెళ్లి “రాజా! మీరు మా గురువు గారు వామదేవుల వారి వద్ద అశ్వములు తీసుకున్నారు. వాటిని తిరిగి ఇవ్వలేదు. వాటిని స్నేహపూర్వకంగా తమరు నాకు ఇస్తే నేను తీసుకొని వెళ్తాను.” అని అడిగాడు.

దానికి రాజు కోపించాడు. “ఏమీ! ఆయన పంపడం. నీవు రావడం బాగుంది. వెళ్లు.” అని అన్నాడు.

ఆత్రేయుడు తిరిగి వెళ్లి వామదేవునికి విషయం చెప్పాడు. వామదేవుడు కోపంతో రాజు వద్దకు వచ్చాడు.

“ రాజా! ఇది నీకు తగదు. నా గుర్రాలు నాకు ఇమ్ము. నీ పని అయి పోయింది కదా! లోభంతో ఇతరుల సొమ్ము తీసుకొనవచ్చునా! అప్పుగా తీసుకున్నవి ఎల్లకాలం ఉంచుకోడం తగునా! అది ఇతరుల సొత్తు అపహరించడం కాదా! అట్టి పాపం చేసినవారు నరకానికి పోతారు.” అని పలికాడు.

దానికి శలుడు ఇలా అన్నాడు. “అయ్యా విప్రులకు అశ్వములు ఎందుకు? కావాలంటే రెండు ఎద్దులను ఇస్తాను తీసుకో. అవి నచ్చక పోతే కంచర గాడిదను ఇస్తాను. అంతేగాని గుర్రాలను ఇవ్వను. ఊరికే ఆశలు పెట్టుకోకు” అని చెప్పాడు.

“రాజా! ఇవి ఏమి మాటలు! విప్రుల ధనము తీసుకొనడం ధర్మమా! దానికి బదులు వేరే ఇస్తాను అనడం ధర్మమా! ఇది పాపం కాదా!” అని అన్నాడు వామదేవుడు.

శలుడికి కోపం వచ్చింది. భటులను పిలిచి “ఆ బ్రాహ్మణుని బంధించి శూలాలతో పొడిచి చంపండి.” అని ఆజ్ఞాపించాడు. వామదేవునికి కోపం వచ్చింది. అతని ముఖం భీకరమయింది. అప్పుడు

ఎందరో రాక్షసులు పుట్టుకొచ్చారు. వారి రాజును, రాజభటులను చంపారు. వామదేవుడు వెళ్లిపోయాడు.

శలుడు చనిపోవడంతో అతని తమ్ముడు నలుడు రాజయ్యాడు. కొన్నాళ్లకు వామదేవుడు మరల నలుని వద్దకు వచ్చాడు. "రాజా! నీవు ధర్మపరుడవు. నా గుర్రాలను నాకు తిరిగి ఇమ్మ" అని అడిగాడు.

నలునికి కూడా కోపం వచ్చింది. భటులను పిలిచి ఈ బ్రాహ్మణుడిని చంపడానికి విషం పూసిన బాణం తీసుకొని రమ్మన్నాడు. అప్పుడు వామదేవుడు నలుని చూచి నవ్వి "రాజా! నీవు ప్రయోగించే బాణం అంతఃపురంలో ఉన్న నీ కుమారుని చంపుతుంది. జాగ్రత్త!" అని హెచ్చరించాడు.

అంతలోనే అంతఃపురంలో హాహాకారాలు వినపడ్డాయి. చనిపోయిన రాజకుమారుని మోసుకొని వచ్చారు. అది చూచి నలుడు కోపంతో, అహంకారంతో ఒళ్లుమరిచిపోయాడు. అహంకారంతో మాట్లాడుతున్న ఈ బ్రాహ్మణుని నేనే సంహరిస్తాను అని విల్లు ఎక్కుపెట్టాడు. కాని అతని రెండు చేతులు, బాణం, విల్లు స్థంభించిపోయాయి.

ఆ రాజుకు గర్వం,మదం దిగిపోయింది. ప్రజలను చూచి "నా గర్వం అణిగిపోయింది. నా శక్తి బ్రాహ్మణ శక్తిముందు పనికిరాదని తెలుసుకున్నాను. వామ దేవుని శరణు వేడుతాను" అని ఆ మునికి నమస్కరించాడు.

వామదేవుడు ప్రసన్నమయ్యాడు. రాజకుమారుని బతికించాడు. స్థంభించిన నలుని చేతులు యథాస్థితికి వచ్చాయి. నలుడు గుర్రాలను తిరిగి వామదేవునికి సమర్పించాడు.

ధర్మరాజా! బ్రాహ్మణ ప్రభావం అటువంటిది" అని వివరించాడు మార్కండేయుడు.

అప్పుడు ధర్మరాజు మార్కండేయ మహర్షినిచూచి "అయ్యా! మీరు చిరంజీవులు కదా మీకన్న వయసులో వృద్ధులైన వారు ఉన్నారా!" అని అడిగాడు.

"ధర్మజా! పూర్వం ఇంద్రద్యుమ్నుడు అనే రాజు ఉండేవాడు. అతను చేసిన పుణ్యం వలన చాలా కాలంపాడు స్వర్గసుఖాలు

అనుభవించాడు. పుణ్యం క్షీణించడం వలన అతనిని మరల భూలోకానికి పొమ్మన్నారు దేవతలు. ఇంద్రద్యుమ్నుడు నా వద్దకు వచ్చి ఇలా అన్నాడు.

"మహర్షీ నేను ఇంద్రద్యుమ్నుడను. నేను నీకు తెలుసునా?" అని అడిగాడు.

అయ్యా ! నీవు ఎవరో నాకు తెలియదు. హిమాలయ పర్వతాలలో నివశించే ప్రావార కర్ణుడు అనే గుడ్లగూబ వయసులో నా కన్న పెద్దది. దానిని అడుగుము" అని చెప్పాను.

ఇంద్రద్యుమ్నుడు నన్నుకూడా తనతో రమ్మన్నాడు. నేనే వృ ధ్ధాప్యంతో రాలేను అన్నాను. అతను ఒక గుర్రం రూపం ధరించి నన్ను మోసుకొని వెళ్లాడు. ఆ గుడ్ల గూబను కూడా అదే విధంగా అడిగాడు.

ఆ గుడ్లగూబ కూడా "అయ్యా! నేను కూడా నిన్ను ఎఱుంగను. కాని ఇంద్రద్యుమ్నము అనే కొలనులో నాడీ జంఘుడు అనే కొంగ ఉన్నది దానికి తెలిసి ఉంటుంది." అని చెప్పింది.

అప్పుడు ఇంద్రద్యుమ్నుడు నన్ను, గుడ్లగూబను మోసుకొని నాడి జంఘుని వద్దకు వెళ్లాడు. అతనిని కూడా "తనను తెలుసా?" అని అడిగాడు.

"నేను కూడా నిన్ను ఎఱుగజాలను. నా కంటే చిరకాల జీవి అయిన అ కూపారుడు అనే తాబేలు ఉన్నది. దానికి తెలుసేమో అడగండి." అని చెప్పింది.

అప్పుడు ఇంద్రద్యుమ్మడు నన్ను, గుడ్లగూబను,కొంగను, మోసుకొని తాబేలు వద్దకు వెళ్లాడు. తాబేలును కూడా తనను తెలుసునా అని అడిగాడు.

దానికి తాబేలు "అయ్యో నేను ఎఱుగక పోవడం ఏమిటి! ఆయన మహాత్ముడు. గుణాత్ముడు. ఆయన నన్ను ఎన్నో ఆపదలనుండి కాపాడాడు ఆయన ఎన్నో యజ్ఞాలు చేసాడు. బ్రాహ్మణులకు ఆవులను దానాలు చేసాడు. ఆయన దానాలు చేసిన ఆవుల గిట్టల రాపిడితోనే ఆ మడుగు ఏర్పడింది." అని చెప్పింది.

తాబేలు చెప్పిన మాటలు విని దేవతలు విమానం తీసుకొని వచ్చారు. “అయ్యా! మీరు పుణ్యాత్ములు. మీకు శాశ్వతంగా స్వర్గలోక ప్రాప్తి లభించింది. మీరు స్వర్గానికి రావాలి” అని చెప్పారు.

అప్పుడు ఇంద్రద్యుమ్నుడు “అయ్యా! నా మాట ప్రకారము ఈ కొంగ, గుడ్లగూబ నావెంట వచ్చారు. నేను వారిని వారి వారి స్థలాలలో దింపి వస్తాను కొంచెం ఉండండి.” అని చెప్పి వారిని వారి వారి స్థలాలలో దింపి వచ్చాడు. తదుపరి విమానం ఎక్కి దేవతలతో కూడి స్వర్గానికి వెళ్ళాడు.” అని మార్కండేయుడు ధర్మరాజుకు వివరించాడు.

“మహాత్మా!మీకన్నా వయసులో వృద్ధులగురించి వివరించారు. ఇక్ష్వాకు వంశంలో జన్మించిన కువలయాశ్వునికి ధుంధుమారుడు అనే పేరు ఎలా వచ్చిందో వివరించండి.” అని అడిగాడు. దానికి మార్కండేయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

“ఉదంకుడు అనే మహర్షి విష్ణువును గూర్చి తపస్సుచేసాడు. అతని తపస్సుకు మెచ్చి విష్ణుడు సాక్షాత్కరించాడు. “ఏం వరం కావాలో కోరుకో!” అని అడిగాడు.

"దేవా! నీవు సాక్షాత్కరించడమే గొప్పవరం. నాకు ఎల్లప్పుడు సత్యం, ధర్మం, శమము మొదలైన వాటిమీద లగ్నం అయేట్టు, నీ మనసు ఎల్లప్పుడు నీ మీద లగ్నం అయేట్టు వరం ప్రసాదించు" అని కోరాడు.

"ఉదంకా! నీకు పరమ జ్ఞానయోగం సిద్ధిస్తుంది. మూడు లోకాలకు హితమైన కార్యకు ఒకటి నీవలన సిద్ధిస్తుంది. ధుంధుండు అనే రాక్షసుడు లోకాలకు హాని కలిగిస్తున్నాడు. అతడిని సంహరించడానికి నీవు బృహదశ్వ కుమారుడైన కువలయాశ్వుని ఆయత్తం చేయాలి. ఆ రాజు నా చే ప్రసాదింపబడిన యోగ బలముచేత, నీ యొక్క ప్రయత్నంచేత, ఆ రాక్షసుని సంహరించడానికి సమర్ధుడు. ఈ ప్రకారంగా లోకాలన్ని సంతోషిస్తాయి" అని చెప్పి విష్ణుదేవుడు మాయమయ్యాడు. ఉదంకుడు తన తపస్సును కొనసాగించాడు.

దర్మజా! కువలయాశ్వుడు ఇక్ష్వాకు వంశంలో జన్మించాడు. ఇక్ష్వాకువు గొప్పరాజు. అతని వంశవృక్షం ఈవిధంగా ఉంది. ఇక్ష్వాకుని కొడుకు అనేనుడు. అతని కొడుకు పృథుడు. అతడి కొడుకు విష్వగుడు. విష్వగుని కొడుకు ఆర్ద్రుడు. ఆర్ద్రుని కొడుకు యవనాశ్వుడు. అతని కొడుకు శ్రావస్తుడు. అతని కొడుకు బృహదశ్వుడు. ఆ బృహదశ్వుని కొడుకే ఈ కువలయాశ్వుడు. కువలయాశ్వునికి 21,000

మందికొడుకు లు పుట్టారు. అందరూ మహా బలవంతులు అస్త్రశస్త్రవిద్యలలో ఆరితేరినవారు.

బృహదశ్వుడు కువలయాశ్వునకు రాజ్యము అప్పగించి తపోవనాలకు పోవడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. ఈ విషయం తెలుసుకొని ఉదంకుడు బృహదశ్వుని వద్దకు వచ్చాడు. "రాజా! నీవు అడవులకు పోయి తపస్సుచేస్తే పుణ్యం వస్తుందా? ఇక్కడే ఉండి రాజ్యపాలన చేస్తూ ప్రజలను రక్షించు. అప్పుడు సాధువులైనా మాలాంటి వారికి రక్షణ ఉంటుంది. ఇదికూడా నీ కర్తవ్యమే కదా! పూర్వ కాలంలో మధు కైటభులు అనే రాక్షసులు ఉండేవారు. వారి కుమారుడు ధుంధుండు అనేవాడు ఉన్నాడు. వాడు బ్రహ్మదేవుని మెప్పించి వరాలు పొందాడు. ప్రస్తుతం వాడు మా ఆశ్రమానికి దగ్గరలో ఒక సొరంగంలో నిద్రిస్తున్నాడు. వాడి నిశ్వాసముల వల్ల వచ్చే గాలికి ధూమము, ఇసుక చెలరేగుతూ ఉంది. అందు వల్ల మా ఆశ్రమాలకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. కాబట్టి నీవు ఆ దుర్మార్గుడిని సంహరించి మా ఆశ్రమాలకు రక్షణ కల్పించాలి. అదియును కాక ఆ ధుంధుండుని సంహరించడానికి తనశక్తిని అందిస్తానని మహా విష్ణువు కూడా చెప్పాడు. అందుకని మీరు ఆ రాక్షసుని సంహరించి తరువాత తపోవనాలకు వెళ్లవచ్చు." అని కోరాడు.

“ మహాత్మా! ఆ రాక్షసుని సంహరించడానికి నా కుమారుని పంపుతాను. నాకు తపోవనాలకు వెళ్లడానికి అనుజ్ఞ ఇవ్వండి” అని కోరాడు. ఉదంకుడు అంగీకరించాడు.

అప్పుడు ధర్మరాజు “మహాత్మా! ఆ మధుకైటభులు ఎవరు? వారి వృత్తాంతము తెలియపరచండి.” అని మార్కండేయుని కోరాడు.

“ ధర్మజా! ముల్లోకములు ఒక మహా సముద్రంగా ఉండగా విష్ణుమూర్తి ఆదిశేషుని మీద శయనించి యోగనిద్రలో ఉన్నాడు. తరువాత కొంత కాలానికి మధు కైటభులు అనే రాక్షసులు విజృంభించి దేవతలను బాధిస్తూ, కడకు విష్ణువు నాభిలో నుండి పుట్టిన కమలంలో ఉన్న బ్రహ్మదేవుని కూడా బాధించసాగారు. బ్రహ్మదేవుడు పెద్దపెట్టున ఆక్రందన చేసాడు.

అప్పుడే విష్ణుడు యోగనిద్రనుండి మేల్కొన్నాడు. మధుకైటభులు చేస్తున్న ఆగడాల గురించి విన్నాడు. వారి వద్దకు వెళ్లాడు “మధుకైటభులారా! మీ బ లానికి శౌర్యానికి సంతోషించాను. మీకు ఏం వరం కావాలో కోరుకోండి.” అని అడిగాడు.

దానికి వారు నవ్వి "మేమే నీకు వరాలు ఇస్తాం కోరుకో!" అని గర్వంతో అన్నారు.

వెంటనే విష్ణువు "మీరు ఆడిన మాట తప్పకండి. నేను వరం కోరుకుంటున్నాను. లోకాలకు ప్రీతి కలిగించేటట్టు మీరు ఇద్దరూ ఇప్పుడే నా చే మృత్యువును పొందండి" అని కోరుకున్నాడు.

" ఓ విష్ణు దేవా! మేమే ఆడిన మాట తప్పము. మేమే మా ప్రాణాలు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము . అయితే మమ్ములను జలము లేని చోట చంపాలి. ఇదీ నియమం." అని అన్నారు.

ఆ సమయంలో మూడులోకాలు జలమయమై ఉన్నాయి. అప్పుడు విష్ణువు తన తొడల మీద వారిని పడుకోబెట్టి చక్రాయుధంతో వారిని సంహరించాడు. అదీ మధుకైటభుల కథ.

ఉదంకుని కోరిన ప్రకారము బృహ దశ్వుడు తన కుమారుడు కువలయాశ్వుని మధుకైటభుల కుమారుడైన ధుంధుంని మీదికి దండ యాత్రకు పంపాడు. విష్ణుదేవుడు తన శక్తిని కువలయాశ్వునిలో ప్రవేశపెట్టాడు. కువలయాశ్వుడు సముద్రతీరంలో విడిది చేసాడు. ఇసుక తిన్నెలు తవ్వించాడు. అక్కడ నిద్రిస్తున్న రాక్షసుని చూచాడు. భటులు

అతనిని అతి కష్టంతో నిద్రలేపారు. వాడు వదలిన గాలి అగ్ని జ్వాలలై కువలయాశ్వుని కుమారులు ముగ్గురు తప్ప అందరూ మరణించారు. కువలయాశ్వుడు ఆ రాక్షసునితో యుద్ధంచేసాడు. కువలయాశ్వుడు బ్రహ్మాస్త్రం ప్రయోగించాడు. బ్రహ్మాస్త్రం ఆ రాక్షసునిశరీరాన్ని ముక్కలు చేసింది. ఈ ప్రకారంగా ఆ రాక్షసుని చంపిన కువలయాశ్వుడు అప్పటినుండి ధుంధుమారుడు అనే పేరుతో ప్రసిద్ధి చెందాడు. అప్పుడు దేవతలు, ఉదంకుడు, మహాఋషులు కువలయాశ్వుని వరం కోరు కోమన్నారు.

"మహాత్మా! నాకు ఎల్లప్పుడూ విష్ణుభక్తి కలిగా ఉండేట్టు, బ్రాహ్మణభక్తి కలిగి ఉండేట్టు, నిరంతరం దానధర్మాలు చేసే శక్తి కలిగి ఉండేట్టు వరం ప్రసాదించండి" అని కోరాడు. వారు అతను కోరిన వరాలు సంతోషంతో అనుగ్రహించి తమ తమ స్థానాలకు వెళ్లారు. కువలయాశ్వుడు తన రాజ్యానికి వెళ్లి ప్రజారంజకంగా పరిపాలించాడు." అని మార్కండేయుడు ధర్మరాజుకు చెప్పాడు.

మహాభారతము--అరణ్యపర్వము--

ఎఱ్ఱాప్రగడ ప్రణీత చతుర్థాశ్వాసము

సంపూర్ణము.